

Պ. Ս. Մ. Ս. Ն. Բ.

ՄՈՒԼՎԱՐԻՍ

Տարեկան 12 Ֆր.

Հեղաձևում 6 Ֆր.

ԱՐՏԱՍԱՀԱՐԱՆ

Երկու քիչը մեկ ծրարով

Տարեկան 14 Ֆր.

Հեղաձևում 7 Ֆր.

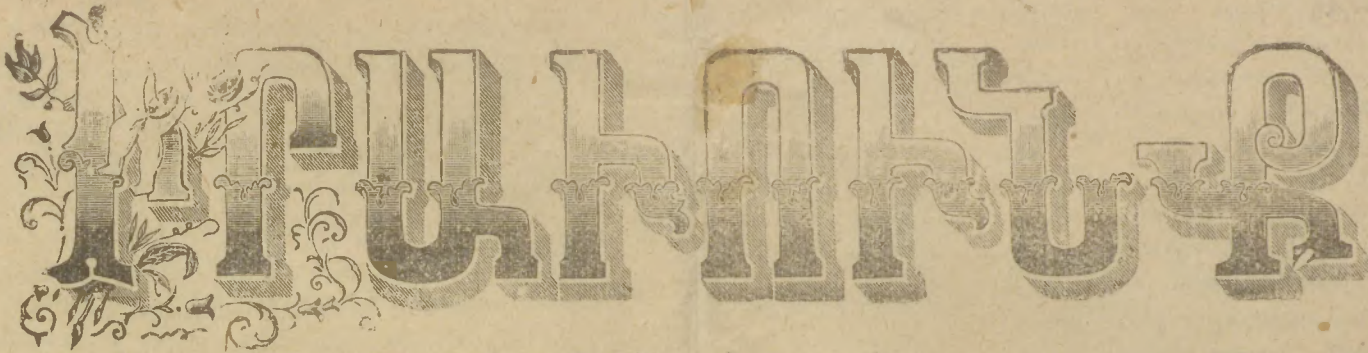
ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Տոլ.

Հեղաձևում 1.50 Տոլ.

ՎԱՆՆԻԿ

ՄԱՆՈՒՑՄԱՆ ՏՈՂԸ
20 ՄԵԹ.

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Գ Ա Վ Ա Ն

ԻՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹ ԵՄԵՆ ԶՈՐԵՔԵԼԵԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ՀԱՍՏԻ

Redaction du Journal

«Ira vounk»

(Bulgarie) VARNA

Редация

на ВѢСТНИКЪ

«Иразунк»

ВАРНА

Իրոքիւնք եւ չեմ
տրուիր

ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍՕՖԻԱՅԻ

ԵՐԱՇԱՄԻՒՐԵԱԼ ՊՈԼԿԱՐ
ՎԱՌԱՀԱՐՈՒԹԵՆԷՆ

Առաջին կարգի նոր տոմսերը հասած են եւ պիտի քաջութիւն փետրուար 15-ին: Շահող թիւերու վճարումը վայրկեւ նախան: Պաշտօնեաներու համար վճարման դիւրութիւն կը տրուի մինչեւ աւագուրդի:

Բազմեան փորձելու գողները ծանուցիւ վստահութեամբ թող դիմեն առ

ԱԼԷԿՍԱՆ ԳՈՒՅՈՒՄՃԱՆԷՆ ԵՒ

ՎԱՀԱՆ ՊԱԼՈՍՉԻՐ

Սկզբնաւոր Պալլը-Բաղար

ՀԱՅ-ԹՐԲԱԿԱՆ

ԳՈՆԿՐԷՆ

— 3 —

Գ.

Մարդ կը վարմանայ թէ Բարիքի Հայ-Թրքական Գոնկրէին հայ ժողովուրդին անունով մասնակցող հայերը ինչպէ՞ս ստորագրեցին տէքլարաւիօնին սա տողերուն տակ:

Եռանասանայ այս թագաւորութիւնը (համարին գահակալութեան ի վեր) աղէտալի եղած է ոչ միայն, ինչպէս յանքաւի կը կարծուի, քրիստոնեայ ժողովուրդներուն, զորս Սուլթանը կը հալածէր եւ կը քարգէր իր սեփական շահերուն համար, այլ նաեւ իսլամներուն եւս՝ քանդուած, ստիկաց ուած, տարագրուած, մորթուած, վերջապէս՝ անարգ աջօրէն ամբաստանուած քաղաքակիրթ ժողովուրդներուն՝ կարծիքին առջեւ՝ որ զանոնք պատասխանատու կարծած է Սուլթանին եւ զայն չընկալող չարագործներուն կողմէ մարդկութեան զէմ գործուած ոճիրներուն համար:

Ո՞վ ըսեր է թէ հայ տառապանքը ու հարստահարութիւնները եռեսուն տարի է ի վեր, Սուլթան Համիտի գահակալութեամբ սկսած են: Ո՞վ չը դիտեր որ Սուլթան Ազիզի գահակալութեան ատեն Խրիմեան պատրիարքը հայ Ազգային Երեսփոխան ժողովին հետ բռնու կերպով բողոքեց Հայաստանի հարստահարութեանց մասին, եւ այդ առթիւ ներկայացուած տեղեկագիր-

ները ոչ թէ միայն Ազիզի այլ նաեւ Մէհմետ Թագաւորութեան օրերէն ի վեր կը պատկերացնէին անընդհատ դործուած հարստահարութիւնները ու նախ՝ ճիշդնրը հայ ազգաբնակչութեան վրայ:

Ո՞վ ըսեր է թէ հայկական դատը Համիտի հարստահարութիւններէն ծնաւ: Ի՞նչպէս կը մոռնան պատմական փառքերը, աչք ծակող փաստերը: Հայկական դատը Սուլթան Ազիզէն ետ, Մէհմետէն ետ օրով գործուած ու սիւտեմաթիքօրէն շարունակուած հարստահարութիւններուն հետեւանքն է միայն: Եւ այս էր պատճառը որ Համիտի գահակալութեան առաջին օրերուն իսկ Հայկական Խնդիրը Սան Ստեֆանոյի եւ Պէռլինի միջազգային գաշնագիրներուն մէջ պաշտօնապէս տեղ գրաւեց: Հետեւապէս քրիստոնէից գէմ եւ մասնաւորապէս Հայերու, գէմ հարստահարութիւնը արդի խալիֆա թագաւորին անձին վերագրելը բացարձակապէս սխալ է, զոր ժէօն Թուրքերը իրեն ճշմարտութիւն կոչեն կըլլենք: Եւրոպային, սկիզբէն ի վեր Համիտը պատասխանատու ցոյց տալով բոլոր չարիքներուն, եւ ցաւալի է որ անոնց այդ սըլխալին գիտակցաբար արձագանք կըլլան այսօր Դաշնակցական պատուիրակները եւ Արմէնիաի խմբագրութիւնը:

Կը շուարինք թէ ինչ բաւերով որակենք այն անհեթեթութիւնը զոր կը ցուցադրեն այդ մարդիկը տէքլարաւիօնին մէջ յայտարարելով թէ քրիստոնեաներուն չափ մահմեականներն ալ բռնագործուած, հալածուած ու մորթուած են Թուրքիոյ մէջ: Եւ իսլամները անարգարօքն ամբաստանուած են քաղաքակիրթ ժողովուրդներու կարծիքին առջեւ:

Իսլամ ժողովուրդի գանակին ու գնդակին ուղղակի զոհ գացող մեր 300 000-ին գէմ քանի՞ մահմեական մորթուեր է, կը հարցնենք: Դրեթէ ամբողջ տաճկա-

հայութեան հարստութիւնը, գոյքը ու ստացուածքը Համիտի պալատը գացեր են թէ այդ «անարգարօքն» ամբաստանուած անեղանակ իսլամ ժողովուրդին տունները, ի՞նչ փաստով, ո՞ր իրականութեան վրայ հիմնուելով եւ ի՞նչ խղճով մորթուող հայ ժողովուրդը մորթող իսլամ ժողովուրդին հետ հաւասար ու մէկ նժարի մէջ կը դնեն, նոյնպէս ալ կողպատող հայը կողպատող Թուրքին ու քուրտին հետ:

Հիւպատոսներու եւ միջազգային քննիչ յանձնաժողովներու տեղեկագիրներով, հայկական պատուիրակութիւններու, Ազգ. ժողովներու, պատրիարքի, առաջնորդներու ու կաթողիկոսի յիշատակագիրներովը հաստատուած եւ նոյն իսկ հայ յեղ. կուսակցութեանց եւ մասնաւորապէս Դաշնակցութեան բողոքագիրներով մատնանշուած իրողութեանց հետեւանքը եղող քաղաքակիրթ աշխարհի մէջ կալուած ընդհանուր կարծիքը այսօր ի՞նչպէս անարգար կանուանէ այդ նոյն Դաշնակցութիւնը, որուն մինչեւ ցարդ ճիշդ եղած էր հայ ազգին Թուրքիոյ մէջ բացառապէս բռնաշնչումը մատնանշել Եւրոպային եւ ասոր միջամտութիւնը հայցելու խնդրել թախանձագին եւ երբեմն սպառնալիքով: Ի՞նչպէս այդ միեւնոյն Դաշնակցութիւնը այսօր թէ՛ հայը Թուրքին հաւասար մորթուած կը ցուցնէ եւ թէ միեւնոյն Եւրոպայի միջամտութիւնը վանելու համար կը զինակցի հայկական ջարդերը արգարացնող ժէօն Թուրքերուն հետ:

Այսպէ՞ս ըլլալ սահմանուած էր Դաշնակցական գունափոխութեան վերջին երեւոյթը: Յիսուն տարիներէ ի վեր Ազգ. ժողովներով Պատրիարքարաններով, դիւանագիտական գիմններով, քսան տարուան յիշափոխական գործունէութեամբ, հարիւր հազարուոր զոհեր տալով Հայաստանը դատարկուած եւ Հայութիւնը աղքատացած ու մերկ եւ անթիջիբուցան ըլլալով միայն մեզ

ինպատ կալուած՝ համաշխարհային կարծիքը ակնթարթի մը մէջ՝ գրչի մէկ հարուածով՝ ջրե՛լ եւ պետութեանց մեղ համար տըրամադրած միջամտութիւնը մերժե՛լ պիտի ըլլար Հ. Յ. Դաշնակցութեան վերջին գործը:

Այս տխուր գործը մեծագոյն դժբախտութիւնը պիտի նկատէինք Հայութեան, եթէ այդ կուսակցութիւնը փոքրի շատէ իրաւասութիւն ունենար հայ ազգը պաշտօնապէս ներկայացնելու կամ հայ ժողովուրդի մեծամասնութեան անունով Հայաստանի՝ համար միջամտութիւն կամ ու է բան՝ ընդունելու ու մերժելու: Ուրախ ենք՝ սակայն ըսելու, թէ աշխարհի ամէն կողմերէն՝ ուր որ հայեր կը գտնուին՝ բռնու բողոքի արտայայտութեամբ կը պարտաւեն Բարիքի հայ-թրքական Գոնկրէին որոշումները:

ՕՍՄԱՆ ԵՐԵՍՓՈՒՆ ԺՈՂՈՎ

Ա. Կատայ, «Մասիս»-էն

Նիստ 11 Յունվարի 1878
(Զորեքաբթի)

(Շար. Ասխուր Բիւլեմ)

Էնկիւրիի երեսփոխան Մելիքն Էֆէ — երկար ճառ մը կարդաց չեցնելու համար թէ ժողովին անցեալ շրջանին մէջ Էնկիւրիի կուսակալութեան էջ. գաթ միւրտիքին զէմ ծանր ամբաստանութիւններ եղած էին՝ հաշիւներուն անկարգութեանը եւ գումարներուն խաբարեալ ըլլալուն գէմ, որով գանձուն քանի մը միլիոն զրույի հասոյթը վտարի մէջ ինկած էր: Այս ամբաստանութեանց բնաւ ոչ գնող չեղաւ, պաշտօնատարք իրենց պաշտօնին վրայ մնացին:

Հաշիւի երեսփոխ Աւսի Էֆ. Մաւրալի կատարելի Քալիֆ պէյին վրայ ապացուցեալ ամբաստանութիւններն յիշելով՝ յայտնեց թէ յիշեալ յանցաւոր պաշտօնեան այժմ Պէյրու թիմաքսատան տնօրէն եղած է: Ահա կը տեսնէք ըսաւ, որ նոյն իսկ ապացուցեալ ոճիրներն անպատիժ կը մընան:

Պէյրուի երեսփոխ Պէյրու Էֆ. Պէյ. րութի մաքսատան տնօրէն անուան. եւս պաշտօնատարք յոռի ընտրութեան վրայ խօսեցաւ. ամենակարեւոր պաշտօն մը որ տարին միլիոնաւոր հա-

սոյթ կը բերէ գանձուն: Քսան ասար-
ուան մէջ մէկ տնօրէն միայն կը յի-
շէ՛ Մուսթաֆա պէյ անուն՝ բանիբուն
եւ հաւաքարիմ տնձ մը, որ երկու ա-
միսէն աւելի չէ մնացած իր պաշտօնին
վրայ: Իսկ անոր յաջորդող տնօրէննե-
րուն ամենն ալ գէշ էին: Յետոյ Պուր-
տուրի կառավարչին խնդրոյն գառնա-
լով, ըսաւ թէ մեր ժողովուրդներն
երկչոտ են. դիւրաւ ձայն հանելու չեն
համարձակիր իրենց կառավարչաց գէմ-
երը: Դժուր կը հանեն, ապացոյց է որ
այդ կառավարչներուն անիրաւու-
թիւններն ու կեղեքումները չափէն
անցած են: Հետեւ տարապաշարկեց
որ Պուրտուրի կառավարչին անմիջա-
պէս դադարէ պաշտօնէն:

Սելանիկի երեսփոխ Մուսթաֆա պէյ
պաշարկեց որ նախ հարցունի՞նք. Դրան
թէ անցեալ տարի ինչ հետեւեալ տըր-
ուեցաւ տոյ միւթէսարըֆին դէմ եղած
ամբաստանութեանց եւ թէ ինչո՞ւ հա-
մար տակաւին իւր պաշտօնին վրայ
կը կենայ:

Նախագահը վիճաբանութեան քու-
վանդակով թիւնն ընելով՝ ժողովին
կամքը հարցուց, եւ որոշուեցաւ նա-
խընթաց չըջանին արձանագրութիւն.
նեւ աշխատանքներով՝ այս խնդրոյն
վրայ տրուելիք որոշման համեմատ
պէտք եղածը: Դրան գրել:

Իզմիթի երեսփոխ Միսա եփ. խօսք
առնելով՝ Այստեղի կուսակալութեան
երեսփոխան Ենի-Շէհրիզի գառնէ Ահ-
մէտ էֆէնդիին ասկից 15 օր առաջ
Այստեղի կուսակալութեան յստի վար-
չութեան դէմ ըրած ծանր ամբաս-
տանութեանը յիշեցուց, որոնց ինք
նեւկայ չէր (Իզմիթէն նոր եկած ըլ-
լալուն պատճառաւ) բայց «Թագովի-
վադայէ» պաշտօնական լրագրին մէջ
կարդացած էր: Ըսաւ թէ ինչեւլ նա-
հանդին մէջ տանջանք ի գործ կը դր-
ուի, պաշտօնատարք գողութիւն կը-
նեն, օստիկանութեան գործակալք ժո-
ղովուրդը կը կողոպտեն եւայլն: Ա-
սոնք խիստ ծանր ամբաստանութիւն
ներ են: Ընտրիտ են: Ժողովին եւ
կառավարութեան պարտքն է ընել
եւ դարձան տանիլ: Եւ սակայն բան
չը եղած չէ: Այժմ ժողովին մէջ եւ ան
խօսքերն ու վիճաբանութիւնները կը
հրատարակուին լրագրաց մէջ, ըսաւ,
երկար թղթակցութիւնք եւ հետ
գրեր կը զրկուին Եւրոպա, եւ այս
ծանր ամբաստանութիւնները ճշմարիտ
իրողութեանց կարգ կանչին: Կառա-
վարութիւնը պէտք չէ անգործ կենայ.
պէտք է զարգեցնէ այդ անկարգու-
թիւններն՝ եթէ Ժողովը կ'ուզէ: Ապա թէ

ոչ՝ կրնանք ի նպաստ մեղի կոչել Փա-
րիզի քաջնազրութեան խննդորդ յոդ-
ուածն որ մեր ներքին գործաց մէջ օ-
տարին խտնուելը կ'ստիպուի միջ-
ազգիէ:

Այս յայտարարութիւններն ընելով
Միսա էֆէնդիին ժողովին ուշադրու-
թիւնն հրաւիրեց կառավարութեան
այս անգործութեանը վրայ:

Ուրիշ քանի մը խնդրոց վրայ ալ
խօսուելէ ետեւ, Հալէպի երեսփոխան
Գաւրի պէյ ընտելեց իրենց պա-
րագայից մէջ մայրաքաղաքիս խաղա-
ղութիւնն ապաշտօնելու համար ձեռք
առնուելիք միջոցները վրայ երկար
ճառ մը կարդաց, եւ այս օտիկի զին-
ւորական հրամանատարաց օգնեց ա-
պիկարութեան եւ մայրաքաղաքիս փո-
ղոցներուն մէջ փակած խտնուելու
յայտարարութեանց վրայ խօսք բաց-
ուելով ջերմ վիճաբանութիւն մը ե-
ղաւ:

Նախագահն ըսաւ թէ Գաւրի պէ-
յին ճառը խիստ կախարհ խնդիրներ
յուզելուն պատճառաւ պէտք է ժող-
ովին բոլոր դիւաններուն մէջ կարգա-
ցուի եւ յետոյ պէտք եղածն որոշուի:
Ատենիք ժամը 9 ի. դողուեցաւ:

ԿՐԹԱԿՆՆ ՕՐԵՆԵՐԸ ԲԱՐԵՓՈՒՈՒՄԸ

Ուրախ ենք աւետելու պուր-
կարահայ հաւարակութեան թէ
իշխանապետութեան կրթական օ-
րէնքը բարեփոխուած է Սպարա-
նիէի կողմէ: Որէնքին այդ բա-
րեփոխութիւնը յօդուած առ
յօդուած չպիտի կրնանք մեր ըն-
թերցողներուն այսօր ներկայաց-
նել՝ բայց սալալի տալով կրնանք
աւետել, թէ ինչպէս իսլամներու
եւ հրէաներու նոյնպէս եւ հայոց
վարժարանները մասնաւոր վար-
ժարան նկատուելով, աղատ կը
ձգուին նախկին կարգ մը խր-
տութիւններէն: Այսինքն հայ
վարժարանի ուսուցիչները կըր-
նան օտարահայտակ ըլլալ եւ օ-
տար վարժարաններու մէջ ու-
սում ստացած ընկեր. բաւական է
որ իրենց ձեռքը ունենան իրենց
երկրի կրթական իշխանութեանէն
վկայականներ նոյնպէս հայ վար-

ժարաններու մէջ, ինչպէս բոլոր
մասնաւոր վարժարաններու մէջ,
իշխաններու դաստիարակութիւնը ա-
ղատ է: Եւ պարտաւորեալ չպիտի
ըլլան նախնական կրթութիւնը
անպատճառ պուրկարեցնելով ա-
ւանդելու: Վերջապէս հին օրէն-
քին այն կարգ մը անհեթեթ ձա-
հանքները ու պայմանները չըն-
չուած են այս նոր բարեփոխու-
թեամբ:

Ուրախ ենք որ կրթական Պ.
Նախարարը օրէնքի այս նոր բա-
րեփոխութիւնը ընդունել տալով
Սպարանիէին, Պուրկարահայտ-
ութիւնը աղատեց, ահադին դիւա-
րութիւններէ, որոնք մեզ կը մը-
տատանջէին ժամանակէ մը իվեր:
Այժմ պէտք չը պիտի ունենանք
անպատճառ պուրկարահայտակ
ուսուցիչներ պատրաստելու հա-
մար ծանր ծախքներու ենթակ-
ւելու եւ ոչ ալ՝ մեր վարժարան-
ները պուրկարական վարժարան-
ներու նմանցնելու, ի վնաս հայ-
կական աւարակներու, որոնց
պարտաւոր ենք գէթ տակէ յետոյ
դաստիարակութիւնները ուժովցնել,
անշուշտ պուրկարեցնել ալ խը-
նամքէ չը ձգելով, որովհետեւ
սա երկրորդ ինքնուրուպ «հա-
ցի լեզու» կը համարուի:

ԼՍԱՐԱՆՄԸ

Ուսուցիչը, 14 Յուն.

Յունուարի 13ին, կիրակի, տեղ-
այս «Նիշակուն» Մաւաճիկի մը վար-
չութեան նախագահութեան ժողով մը:
Ստան ըստ վիճելու մը ամէն դա-
սակարգէ՛ չէրք եւ կուսակցական
փութացած էր լսելու արդէն ծանօթ
ատենադահլ պր. Հմայակ Արասեան-
ցի՝ որ իրեն նիւթ ունէր՝
«Հայ Յեղափոխականներ» երկա-
ստող քուրճակի հանդիպում, թիւ օ-
րուան մէկ կարեւոր հարցը կը լու-
փէր եւ չանկան ամէն հայի համար:
Ժամը 3 կէսին ժողովոյ զրկմէ յե-
ծապատութեամբ նախագահութեան
էր Ս. Սուրբ որ բացու ժողովը մատ-

հանչելով այն առաւելութիւնները
օգուտները, որոնք կը ծագէին հա-
րային հարցերու վրայ հրապարակ-
ութեան եւ հրաւիրեց պր. Արա-
հանցը բնմ:

Պր. Արասեանց նախ ամփոփ տես-
թիւն մը ըրաւ թիւ բերոյ վերջին հա-
լեր տարուան պատմութեան վրա
ուր կերկիր Օսմանեան Մուսթաֆա
բունարեկուն, անկուսող կասեցնել
եւ կործանուի փրկելու համար եւ հա-
սաւ միջին Համարով, որպէս օսմա-
նադարական առաջին Մուսթաֆա,
իւր մէկ ձեռքով ստորագրած խորհրդա-
րանական օրէնքը միւս ձեռքով կը
չնշէր, ինչպէս նաեւ այս շրջաններու
մէջ Երեւոյց անուանի վեգիւրները պր.
ժակեց էին Սուրբաններու:

Պ. Արասեանց պատմական փաստ-
րով ցոյց տուաւ, որ բերոյ իր ան-
փական ուժերով անբարեկարգելի լը-
լալը որքա՞նք անկարգաւարտին վաղու
համոզումը դարձած է:

Դառնալով Երեսփոխարէ թուրքերու
նկարագրեց անոնց ծննդեան պատճառ-
ները եւ ընդգրկած ծրագրերը ու պր.
կերպով ցոյց տուաւ թէ Ժակուն թուր-
քաւրը իր աղատականի կեղեքն աշխ-
տելի քան հակառակորդ է թիւ բերոյ
ճշուած քրքուէնէից վիճակին նը-
պատառ, փոփոխման եւ կուզէ պր.
հել թուրքոյ ամբողջութիւնը, ու
պահուիլ թուրք տարրի գերակշիւ-
թիւնը, անսնձաշնորհաւորները ընդ-
ղէմ առջաներու եւ սահմանադրական
երեսփոխով առաջը առնել եւրոպա-
կան մ ջամաւորութեան ու օտնձգող
թեանց:

Պ. Արասեանց վերջացուց իր խօսքը
պարզելով որ որչափ անհեթեթ եւ
նոյն ի կ վտանգաւոր էր, հայերուն
ձեռք մեկնել աւ համեմատելով Ժակուն
թուրքերու հետ, որոնք ներկայ ոչ-
Ժակուն աւելի ծանր եւ ամենակուր դը-
րութիւն մը կուզեն ստեղծել:

Ընդդիմախօսութիւնք աղատ էին եւ
գտնուեցան ընդդիմախօսներ: Առաջին
ընդդիմախօսը՝ տեղայն դասակցական
մի շէֆիկը՝ ջանաց քա՛ ի մը բառով
պաշտպանել կայացած Արմէնո-ժակուն
Թուրք համարակցութիւնը, հիացմուն-
քով իշխում թրքական յեղափոխական
գրականութիւնը(՝) որու շնորհիւ իր
թէ ստալ էին եկած ճանկաստանի
վերջին «մասնաւորական յեղափոխական
չարժուիները»(՝) եւ քրտաբաց խոստ-
վանութիւն մըն ալ ըրաւ թէ «եթէ
Գալաթի յեղափոխականները չի միանային Ժակուն
թուրքերուն, Հայաստանի մէջ ըլլա-

Ա. ԵՐԵՎԱՆԵԱՆ

121

Ա.ԽԱԶԱԿԱՊԵՏԸ

ՄԱՍՆ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԱԽԱԶԱԿԱՊԵՏԸ

(Շար. Ասխուրդ քրեկն)

Ա. Խազակապետը չուտով մը գրացի
պատ. ւի մը տունը դնաց ուր հիւանդ
մը կար անկողին մէջ: Այդ հիւանդը
խեղճ պատաւին էրիկն էր. որ վեց
ամիսներէ ի վեր կը տառապէր:

Գաղտնի կերպով մը յայտնեց երես-
փոխանին թէ՛ մինչեւ գեղերը հոն մը-
նալէն ետքը՝ կ'ազէր եկեղեցին կը
թալ:

Երեսփոխանը հուանութիւն մը տը-

ուաւ եւ կտրեց թէ վարդապետը վրա-
տանելի տեղը հոն ընտրած էր իրեն
համար: Ուստի գիշերուան ժամը չոր-
սին լուր տուաւ անոր եւ յայտնեց թէ
խազակապետին վերջացած էին,
հետեւաբար կարող էր եկեղեցին եր-
թալ:

Ա. Խազակապետը պատաւին տուէն
նլաւ ու եկեղեցին ապաստանեցաւ:

Ամբողջ գիշեր մը անքուն անցուց:
Առաւօտեան դէմ, երբ մտնէր, գիւղ-
բուրդովին վերցած չէր. նախ մտ-
նէր ներս մտաւ ու կոչնակ մը առ-
նելով՝ մեկնեցաւ. յետոյ չափ չը քշեց
անտ լուսարարը տնանալով դէպի տա-
ճարը յառաջացաւ որ կանխելը լու-
սէր: Ան ատեն Ա. Խազակապետը վրան
յուզակեցաւ, եւ կոկորդէն բնած քա-
նի մը դաշոյն՝ հարուածներ իշխուց
սրտին մէջ:

Լուսարարը ճիւղ մը չալձալած՝ ին-
կաւ գետին ու հողին վրէճ. իսկ Ա-
խազակապետը կամաց մը գուրջ նետ-

ուեցաւ եւ տրաղ տրաղ հեռացաւ գե-
պի խոտերը:

— Օ՛հ, դեռ չի չոցաւ սա Գաղթի
Չափօրի սերունդին արժաւոր: Դեռ
Ա. Խազակապետն ինքն ինքն, Արեւմտ
արժաւոր, հրէի ժը պէ՛ գիւրիներ գուր-
կուտայ կարծես:

Ա. Խազակապետը իր ուղեղին մէջ մտա-
ծում մը ծագեցաւ:

— Կեցի՛ր, միմիջից ինքն ինքն՝ ին-
չու կուսակց տալի զեղին ու հեռացայ:
Չէ՞ որ օստիկաններու քաղաք մը կայ
հոն, չէ՞ որ խեղճ Ակոյ աղան ըսաւ
որ՝ «կրակի» ինկեր կայրինք ամենքս
արջ: Ո՞վ պիտի աղտոտէ զանոնք այդ
հրէի երեսփոխանները: Եւ Ա. Խազակապետն
ըլլաւ ու թողում գիւղ մը օջիւր հան-
դէպ թշուառ վիճակի մը մէջ, անկա-
րելի է սրկալ:

Հետեւաբար խաւթին մօտ գնաց թէ
չէ, անմիջապէս, ինտային հովիւներու
տարազ մը հարգու ու տարրեր ծախով
մը իրիկ, ան զէ՛մ գիւղը վերադարձաւ:

Անձանթի հովիւը Քոնրաբէն լեզ-
ուաւ քանի մը հոգիներու հարցոյց
վէջէին ուր ըլլալը:

Այդ վէջէր ինչպէս ըսած ենք, ա-
մին գեղի մէջ ալ կը գտնուէր: Երբ
Արեւմտեան պատերազմէն ետքը՝ թուրք
կառավարութիւնը Ռէսուլթեան, Մէ-
լիքութեան ու Միւսթաֆաբունարեկուն պաշ-
տաններ տուաւ հայերուն՝ անոնց աչ-
քը գոցելու համար, այս վէջէրը չին-
ուեցան ան ատեն, ուր գիւղապետը
պիտի դատէր ու վճռէր տեսակ մը
հարցեր, որոնք կը պատահին գիւղա-
ցիներու մէջ:

Բայց այդ անցաւ:
Արդէն կոտորածի թուականէն ա-
րաջ ինկած էր այդ շնորհքներուն ազ-
դեցութիւնը. միայն թէ վէջէրը կան-
գուն պատուեցաւ հարկահաւաքներու
զապիթիւններու ու հիմակ ալ ոստի-
կաններու համար:

Ահա այդ պատճառաւ մեր ծպտեալ
հովիւը վէջէրը գիւղի ուղեղ ինքզինքս

լիք հայ լեզուական շարժումները ճշգրտում համար ժեշտ լուրերի կուսակցությունները պիտի միանային Սուրբ թանի կառավարության հետ, ու նստալիք անդը. իրենց զգուշ միտքին նոյն իսկ իր ընկեր Դրոյակեանները:

Ուրիշ գաղտնական ընդդիմաբան մը ելաւ եւ յայտնեց, թէ ժեշտ լուրքերուն հետ միանալով Դաշնակցութիւնը չի ձգեր իր նպատակն ու ծրագիրները. կու գէր ըսել թէ ժեշտ լուրքերը պաշտպանութիւններ պիտի բլլային Դաշնակցականներու ձեռքը: Արեւելեան կեանքը ատոր ճիշդ հակառակը պիտի ըլլայ:

Երբորդ ընդդիմաբան Սոցիալ-Տէմոքրատները մը ելաւ, որ թուրքերը բարձրագոյն կարգի տեսակետով ոգտակար կը նկատէր կայացած Արմէնութիւնը համարձակութիւնը, որովհետեւ բացի թուրքերէն միւս տեղերէն, ըսաւ միայն Պոլսոյ մէջ հարկեր հաշարէն աւելի բարձրագոյն կան: Այս պարտն ու թուրքեր իրականութեան անձնութիւնը կերպար ամէն բան Մարքսի արդիւնով կը շփուէր, մոռանալով մինչ այդ հայ տարրի պոռոթութիւնն իսկ պիտի չնջէր թուրքերէն: Բոլոր ընդդիմաբանները չէին ուզեր յիշել՝ Արեւմտեան մեծ ծերունի, հալածանքներու հակապետը պաշտպան եւ ամէնքէն զնախադաս կը լսուէին իւր խօսքը, թէ «եթէ կուգէր թուրքերը բարեկարգել կամ Դուրանը առէք անոնց ձեռքէն կամ սուրը», այսինքն թէ կամ կրօնքը կամ իշխանութիւնը, երկուքը մէկ տեղ ձգելով թուրքին մօտ անկարելի է անոնք քաղաքակրթութիւն տալարհի պահանջներուն յարմարեցնել:

Ընդդիմաբանութիւններէն յետոյ, ինպատ միութեան արուած հարցերուն ճարտարութիւն պատասխանեց Պ. Հմայեակ Արամեանը եւ հարցն անոնց փաստերը: Վերլուծեց փարիզի Արմէնութիւնը քննարկի որոշումները միայն մի վեր հանելով իւրաքանչիւր յոգեւածի անհիմնութիւնները:

Հանդիմանական ընդդիմաբան կը զմոռնէին պ. Արամեանի պատասխանները բոլոր ծափահարութիւններով, հակակրական բացառականութիւններով, մինչեւ այն ստաթիսան, որ պ. Արամեանի ստաթիսան եղաւ խնդրել ուկնդիրներէն որ շափաւորեն ոգն որութիւններ:

Արամեանութեամբ կը նկատենք, որ ժողովը իր ներքին համապատասխան կանոնադրութեամբ վերջացաւ:

ոչ մի հակառակութիւն կամ կարգի խանգարում: Ընդդիմաբանները փոխադարձ յարգանքով վերաբերուեցան իրար: Երբ շնորհաւորելի է:

Ժողովը փակուեցաւ ժամը 7ին եւ ունկնդիրները իրենց խորհուրդները հարկաւ թիւններն յայտնելով յարգելի տեսնախօսին, զոհուեցին թեալը ընթացան:

Ժողովի անալիզը բերած հիմնաւրդ տրուեցաւ թիւն կենդանի ապացոյց մըն է այն, որ ժողովէն անմիջապէս յետոյ խմբակ մը չեղածներ եւ ոչ-հնչականներ զիմեցին պ. Հմայեակ Արամեանցին եւ փափաք յայտնեցին ժամը 12ին շափան շարքերու մէջ:

Յանկարի է, որ այսպիսի ժողովներ յաճախ տեղի ունենան:

Պրակտիկ

Թ Ղ Թ Ա Կ Յ Ո Ւ Թ Ր Ի Ն

(Մեր մասնաւոր թղթակցէն)

Հայ Եկեղեցական մը պատմութիւն

Սոֆիա, 15 Յունիս 1908

Այս վերնագրով գրեցին աշտորուան թիւթերը հայ տղեկի մը պատմութիւնը, որը զոհ գացած է իւր անզգուշութեան եւ անբարոյական վարքի պատճառաւ:

Միջոցով Միսաքեան, Վառնացի (1), 30 տարեկան, որուն ցաւալի է ըսել որ պարկաւ թիւթերը հայ յեղափոխական անունը կուտան, մշտնջենական յաճախորդն է եղեր «Վեկնեցի» երգչատան, եւ կերպէն արեւելեան տարազով եւ երգերով երգչուհիներ, որոնց մէջ է եղեր նաեւ իւր ապօրինի կինը՝ գնչուհի Նաճիա Օսմանովա:

Միջոցով Միսաքեան ինչպէս ամէն գիշեր նշնպէս եւ այս գիշեր կանուխէն գացած եւ նստած է որ հսկէ իր սիրուհիին:

Ժամը 9ին կը մտնէ միանային երգչատանը խումբ մը Մակեդոնացի յեղափոխականներ որոնց պարագլուխն է եղեր Հրիթթո Սալիֆ եւ կը նստին սեղանի մը շուրջ ու կը սկսին ուրախութեամբ քննարկել իրենց յեղափոխական գործը: Քիչ վերջ ներս կը մտնէ ուրիշ խումբ մը 10-12 հոգիէ բաղկացեալ, որոնց պարագլուխն է Կ. Նանաքիւն, ասոնք ալ կը նստին ուրիշ սեղանի մը շուրջ: Այս երկու խումբերու պարագլուխներուն մէջ հինուց անհրեւակայելի ոյս մը կայ եղեր այս պատճառաւ: ալ յառաջ կուգան ալ եւ

այլ խումբեր ու անարդարեւ կը փոխանակուին ն: մեծ տրիշնակեղ կոթի մը: Անխմարի մը մէջ կը սկսին ախոռներու ճոճումը ոգին մէջ, պատմութեան չիշերու կոտորտը, ձեռքերու եւ ոտքերու շարժումներ, անբողբոջ տակն ու վրայ կը լլայ, այս միջոցին կը սկսեն նաեւ դանակներ շողողալ, եւ միանային ժամանակ կը լսուին վեցհարուածներ երեք պայթումներ, եւ յանկարծ մէկը, «օխ», զոչելով գետին կը փռուի: Ասաղ, եւ այդ օխ զոչողը այս հայ կրօնաւորն էր, որ փախել ուզած ատենը յանկարծ զնդակը կը քրքրէր կը դաշնէր եւ ինք գետին կը զլորէ:

Կը հասնին ոստիկանները եւ զփութաւ կը կարողանան ազատել եւ ձերբակալել սպաննողը եւ բոլորակը ուրեք այսի բանս կը գտնուին:

Կոռի ժամանակ կը կու գնան որոնք ոստիկաններու: օղնութեան եկած էին, բայց խմբակին մէջէն մէկը չիշերով կը դարնէ երկուքին ալ դուրսնուր, ստունք վերաւորուելով գեղարան կը տարուին:

Կը գաւինք հայու մըն ալ կեանքը այս կերպով զրաւորին, բայց սա զաս մը թող լլայ այնպիսիներուն որոնք ամէն տեսակ անբարոյական տեղեր մտաք կը գործեն:

Երէկ կատարուեցաւ թաղումը Պոլսոյ Գրիգորեանին, Քեմալի Գոսէր գիւղէն, 40 տարեկան, որը երկար ժամանակ թող խմբակ կը տարապէր: Հանգուցեալը գեռ Պոլսէն Հնչական եղած էր մինչեւ իւր մահը, այս ատոթի տեղայն Հնչական «Արամեան» խումբը մասնաւոր ձախողներ հանած էր:

Մեր գաւակցութիւններ իր հայրենակիցներուն ու ընկերներուն:

Նախա արական ցաղմապը վերջացած

Վերջապէս երկար օրեր տեսցնալ խարաղական ապստամբ: Իշխանը շատ մը բանակցութիւններ ըրաւ այլ եւ այլ կուսակցութեանց չեփերուն հետ, եւ ամենէն վերջ երէկ գիշեր, խրկելով Տ. Տոգրովիչը՝ Տեմոքրատներու պէտ Մալիւնովի մօտ, յայտնեց որ պէտք է ինք Մալիւնովի կազմէ նախարարութիւնը, եւ սա ընդունած է:

Թղթակցից

Բարձրագոյն ըստ մը ձեւացնելով յաջոհանքներ:

Վերջապէս հարց ու փորձ ընելով գաւա այդ շէնքին ուր ըլլային ու հոն մտաւ:

Գաւիթը լեցուած էին ոստիկաններ:

— Ներսէն է Աղա պէյ, հարցուց ան ոստիկաններուն:

— Ներսէն է, ինչ կուգն պատասխանեցին ոստիկանները ծաղրական եղանակով մը:

— Կուգեմ տեսնել զինքը:

— Մաէք:

Աւագակապետը գուրը բացաւ ու Աղա պէյին քովը գնաց:

— Ինչ կայ, հարցուց Աղա պէյ որ քառասունի մօտ անձ մըն էր:

— Խօսք մը ունի մըմիջեց Աւագակապետը չիտականներու կոչալ թուրքերէնով մը:

— Ըսէ քայլու:

— Ես Բոմբիւններ տեսայ:

Բոմբիւններ տեսար:

— Հէ՛:

— Ո՛ր էին անոնք, ինչէն գիտես որ գոմիթներ էին:

— Ես ոչխարներս կարած էի: Իրիկուսն գէտ էր: Տեսայ որ զինեալ մարդ մը մօտեցաւ ինծի ու հարցուց, «Շուրջ կորմանձ ես թէ քլայ», պատասխանեցի թէ «քլայ եմ»:

— Ինչ ըսել է կորմանձ:

— Գուրտերուն կորմանձ կըսեն, իսկ հայերուն քլայ:

— Է՛յ, Խաբը:

— Երբ «քլայ եմ» ըսի, այն ատեն հայերէն լեզուով սկսաւ խօսիլ հետս:

— Ինչ ըսաւ:

— Խնդրեց որ գրեղը գայի եւ անկից ուտես տանի իրենց:

Միշտ ատ մարդը տեսար:

— Չէ՛:

— Հապտո՛:

— Անիկայ ցոյց տուաւ ինծի խումբ մը մարդիկ եւ յայտնեց թէ «Բոմբիւն» ճիւղեր էին անոնք որ հայոց թաղարար

պիտի գնէն:

— Ուրիշ:

— Ուրիշ բան մը չըսաւ:

— Չը խոստացաւ, անոնց հայ տանի:

— Խոստացայ:

— Երբ:

— Այս գիշեր:

Ոչխարները որո՞ւ ձգեցին:

— Եղբայր մը ունի տանեկիւ տարեկան, անիկա միտց հոն: Եթէ հաց տեսնուի չըլլամ, սպաննուցան որ պիտի մորթեն եղբայրս:

— Դուն այս գեղին հովին ես:

— Չէ, Ամուկ կայ սա լեռան ետին ես անոր հովին եմ:

— Ինչու, հոն չը գացիր:

— Հոն կերթայի, բայց համբան հանգիսեցալ թուրք աղայի մը, որ խորհուրդ տուաւ ձեզի գիւղի: Անիկա գիտէ եղբա ձեր հոս ըլլալը:

ՆԱԽԱԿԱՏՈՒՓ

Պուգա. Ա. Յ. — Ստացանք 8 ֆր. Թ. Փ. Մուրֆաթար կը գտնուի:

Թ. Օգնա — Մ. Ահարոն. — Շնորհակալութեամբ ստացած ենք ՅԱ Ֆրէ: Թերթին մէն մի խիւր գաւա պատ ըստացողները բոսթին աւելորդ ծախքին համար 2 ֆր. աւելի պէտք է վճարեն, որ կընէ տարեկան 16 ֆրանք բաժնեզին: Մեր քով գտնուած ծախս գէրքերէն զատ որոնց ծանուցումը կը տեսնէք թերթիս մէջ, ուրիշ գիրքեր չենք կարող հայթայթել: Կոնաք գիւմի գրաւաճառ Ա. Ջարպանէլեանին. նոյնպէս քարդերու համար:

— Վառնա. Մ. Գիգամ. — Վաստահագնեցէք մեզ թէ Հայրիկի պատկերին հասոյթը իրապէս ընդ նպատակին պիտի ծառայէ:

ՀԱՅԿ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ՛ վաղը առաւօտ ժամը 9ին նոյն ընթերցարանի մէջ ընդհ. ժողով պիտի գումարուի նոր վարչութիւն ընտրելու եւ նախորդին հաշիւը առնելու համար:

Թ Ա Տ Ր Ո Ն

Այս գիշեր «Սաէտիւնէնիէ» սրահին մէջ Տէր եւ Տիկին Յակոբեաններու խումբը պիտի ներկայացնէ Սալթան եւ Տալիքա պատմական թատերադրութիւն 5 արար: Մասնաւոր խնամք տեսարաններու օրոնք գէթ պահ մը հանգիստեաները պիտի ապրեցնեն հնօրեայ այդ անցքերու կենդանի նկարին առջեւ:

Սիրայիկն նախկինում ողորդած տունը խիստ ծիծաղաշարժ դաւելու 2 արար: Վերջին արարուածը բաւական շահեկան է Պ. Յակոբեանի անշուք լի ըմբռնարարութեամբ:

Վաղը կիրակի գիշեր «Խաբիկի վերլծխնդրութիւնը» կամ «Բոմբ եղբոր մէջ անշխալցօրէն ամուսնութիւն» թատերադ. 5 արարուած:

«Անկուշտ ծառան» խիստ ծիծաղաշարժ դաւելու 2 արար:

Ջանքեր կը բազմապատկուին ի մօտայ փայլուն բեմ գնելու համար Շէքսպիրի «Օթելլոն» եւ Ջոհաննանի «Էպիպիսթի Զօր Զօր»:

Տնօրէնութիւն Խմբիկ

— Գիշերուան որ ժամուն անոնք պիտի գային ձեռն հաց առնելու:

— Եւ ժամուն չեմ հասկնար, Աղա պէյ ինծի ըսին թէ թօփ աստղը տարին վրայ երբ գայ, ան ատեն պատրաստ եղիր որ հացը յանձնես մեղին: Հովիւը ժամացոյց չունի, անոր ժամացոյցը աստղն է:

— Աղէկ, կը խոստանաւ ասալնորդել մեզ:

Ամենայն սիրով. չէ՞ որ այդ էր նպատակս:

— Ինչպէս պիտի առաջնորդես:

(Շարունակելի)

ԻՍԹԱՐ

Կէշէն 1907 սէնտէն կազմ-
թա պէտէլինի էտէմէմիշ օլան
ապօնէլէրիդին զայրը պիւա
թէէլիւր պօրճարընը կէօնտէ
մէլէրի րէճա օլունուր: Պուկա-
րիա աախիլինտէ օլունպտէ՝ իշպու
այըն խիթաւրնա գատար էտէ-
մէլէնլէրէ ալէնէն իսթար իթ-
մէկէ մէճպուր օլաճաղըզ:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

ԹԻՐԻԻԻԱ

Երևանիստան

Պիթիլիստէն «Մշակ»-ըն ալտը-
զը եէնի մալիւմթա նաղարէն,
Քիւրտ հայտուտար թիւրք հիւ-
քիւմէթիւնին կէշէլիկինտէն իս-
թիֆաաէ իտէրէք: Պիթիլի վի-
լայէթի տախիլինտէ զիյաաէսի
իլէ իճրաի խապաաէթ իթմէք-
տէ տիւրէր: Եալընը 7 8 էր-
մէնի քէօյլէրինտէն 2000 գօյուն
սիւրիւպ կէօթիւրմիւշէր տիւր:
Պիթիլիստէ Եալըմ սաաթ մէնաֆէ-
սի օլան Բաբէլ քէօյլինտէ 3 էր-
մէնի Եաբէլէնմիշ տիւր պու քէօ-
յիւն պիւթիւն գօյունլարընը
Քիւրտլէր զաապ իթմիշէր: Ծը-
վար քէօյլին ճիվարընտա թէք-
րար Քիւրտլէրին էլի իլէ 1 էր-
մէնի գաթիլ օլունուր զէ 2 էր-
մէնի էօթիւշ տիւր: Հիւքիւմէթ
էրմէնիլէրի մուհաֆազա իթմէք
իշիւն հիշ պիւր թէտպիւրէ սիւ-
լիւք իթմէմիշ տիւր: Քիւրտ հայ-
տուտար 50 քիշի իլէ Ծվար քէօ-
յիւ իւզէրինէ տախի հիւքիւմ իթ-
միշէր իտէտէ, քէօյլիւշէր առ-
լէրի կէրի սիւրմէկէ մուվաֆազ
օլունլար:

Պապը Ալի Մաքթիւնիա իսլա
հաթ աճէնթիւրի իշիւն քէնտի
ճէտվէլինի պիւր թէճուպէ նէ-
վինտէն զապուլ իթմէք խուսու-
սընտա եէնի նսթաաընը տէվէթ
լէրէ թազտիւմ իթմէք իշիւն Ալ-
մանիա էլիսիւնին Սթանպուլ ալ-
տէթ իթմէսիւնի պէքէմէքտէ ի-
տի: ալըն 12սիւնտէ էլի Սթան-
պուլ եէթիւտի: Տիւրմաթլար
Պապը Ալիւնին պու նսթաաընը գա
պուլա շայան կէօրմէյօրլար, զէ
հէր նէ գատար մալիյէ գօթիսի-
նը իշէրինէ տէվամ իթմէքտէ
իտէտէ, տէվլէթլէր քէնտի ա-
ճէնթիւրինին րէմէն թանըլ-
մաքընըն Եալընը թիւրք հիւ-
քիւմէթիւնին թէհէմիւլ իթմէսի
իլէ՝ իշէ տէվամ իթմէլէրի քէն-
տի հայսիյէթլէրինէ էլէրիշի
կէօրմէյօրլար:

— Սթանպուլտա Սիւրքէճիտէ
11ինճի քիշի օլարազ գօլէրալա
թու թուլա:

ԱՃԷՄԻՍՏԱՆ

Թէպրիզտէն պիւրիւրիւտիկի իւզ
րէ, թիւրքլէրին թէճալիւզա-

թընտան վաթանը գուրթարմազ
իշիւն պիւթիւն էհալիի՝ բարթի
թէթրիգ իթմէքսիլին՝ սիւհ էլ-
տէ սիւորա գօյուպ տիւշմանը կէ-
րի սիւրմէկէ տալէթ իտիճի պիւր
պէյաննամէ թէտէնիւթ բար-
թիսի (յետադիւմակտն) թարա
ֆընտան նէշր օլունուր: Պու տա
վէթ սէմէրէսիլ գալաճադ, զիւրա
մէլէքիւր բարթի րէյիսիւնին սա-
քին օլունը մահէլէ սիւհա հա թու-
թուլաալ զէ ազաւա գատար տէ-
վամ իթտի:

(աճանս վեքսիլ)

— Թէպրիզտէ ահվալ կէրիին
պիւր թարզտա տէվամ իտէյօր:
Թիւքէնկլէրին սէտաաը սէրէկ
իշիւրիւտիկինտէն ֆարզ օլունի-
յօր քի իսթիւլալճըլաաա ճէպ-
հանէ գալամըն տըր: Եազմալար
արթիյօր: Թիւքարլար հէյէճան-
լը պիւ հալտէ տիւրէր:

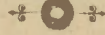
— Թէպրիզտէ միւստէմէլէր
վէ զաապ ու Եազմալար տէվամ
իթմէքտէ տիւր: գօմանտանըն է-
միւրլէրի թէհէսիւրիլ գալիյօր:
2արսըլար գալալը տըր: Թիւ-
քարլար Եազմաաաա գօրգարազ
մալլէրինի խանլարա թաշիյօր-
լար:

— Բուս-Աճէմ սիւնօր պօյունտա
քիւլիլիլէթիլ րուս աաքէրի թէ-
ճէմիւլ օլունընընտա տայիւր էճ-
նէպի կազէթալարընտա վէրիլէն
հալաաիսաթը Բէթիւպուրկտան
թէքիլպ իտիլիյօր: Կէօնա Զուլֆա
գազաարնտա Եալընը 600 խա-
զալա աաքէրի մէվճուտ իմըշ:
պունլարտա սիւնօրը մուհաֆազա
իթմէք վէ իգթիլալ հալ րուս
թապաալարընը հիւմայէ էյլէմէք
իշիւն իմիշ: Աճէմ սիւնօրը տա-
խիլինտէ տախի Բուսիա հիշ պիւր
թէտպիւր էլէ ալմամըշ, Եալընը
թէպրիլ գօնսօլաճանէսի իշիւն
խազալարըն մըգտարը օրտաա
25 քիշի արթըրմըշ:

Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր,
թիւրք աաքէրլէրին եէնի թէ-
ճալիւզալթը իւզէրինէ հէր հալ-
տէ Բուսիա թէտպիւրլէր էլէ ալա-
ճազ տըր: զիւրա Ատրպաաալան
էյալէթի րուս թէհէսիւրի տախի-
լինտէ պուլընաճաղը շարթ գը-
լընմըշ օլունընտան, թիւրքլէ-
րին իլէրլէմէսիլինէ թէհաթիւլ ի-
տէմէլէճէք տիւր:

ԱԼՄԱՆԻԱ ՎԵ ՍԻՍՏԻԱ

Իթթիֆապը միւսէլլէսի թէշ-
քիլ իտէն շու իքի տէվլէթ պէյ-
նիտէ մուպալէնէթ հասըլ օլա-
յա պաշլալօր: Շիւմա Մաքթիւն-
նիա մէսէլէսիլտէ Աստրիանըն
թաազիլ իթթիկի բալիթիլա Ալ-
մանիալա խօշ կէօրիւնմէյօրլաաա
շու տըր քի՝ տիկէր տէվլէթլէ-
րին Պապը Ալիտէն իսլահաթ իտ-
տաաարնա Ալմանիա իշթիւրաք իթ
մէմէքտէն մաաաաա առլէրին իթի
լաֆլարըն տախի պօղալա շա-
լընիյօր:

ՏԱԽԻԻՅԷ

Տէմօհրաթ բարթիլալարըն-
տան միւրէքքէպ եէնի գապիւնէ
շու Եօլտա թէշրիլ օլունմուշ տըր
Մ. Մալիւնալ՝ վիւքէլա րէյիսի
վէ նաֆաա նաղըրը:

Ժէնէրալ Բաբրիքով՝ խարիճի-
յէ նաղըրը:

Տօք. Թաքէվ՝ Տախիլիյէ նաղը-
րը:

Մ. Մօշանով՝ Մէարիֆ նաղըրը:

Մ. Ե. Սալապաշէվ՝ Մալիյէ
նաղըրը:

Մ. Անուրէա Դարշէվ՝ թիւքա-
նէթ վէ Զարաաթ նաղըրը:

Տօք. Քրիսթով՝ Հարպիյէ նա-
ղըրը:

— Դապիւնէնին թէշրիլ ագէ-
պիւնտէ Ֆէլաա. Բէննօ Էվքիւ-
նօհրաա սէյիլիյէսիւնտէն Սօֆիա-
յա կիտուպ, եէնի վիւքէլա րէ-
յիսի Մ. Մալիւնովը հուգուրա գա-
պու իլէ ուզունճա կէօրիւշիւշ
տիւր: Քէզա ազաա իսթի սէրա-
յը Բրէնսիտէ զիյաֆէթ քէշիտէ
իտիւմիշ վէ պու զիյաֆէթտէ սա-
պըզ վիւքէլա լէյիսի Մ. Կուտէվ,
Տօք. Կիւնաթով, Տօք. Արօսթօլով
տալէթլի իմիշէր:

— Եէնի վիւքէլա րէյիսի Մ.
Մալիւնով էն աալը Պէսարապիա-
նըն Բանաղըլը քէօյլինտէ տօղ-
մաշ վի օրաաա մէրթէպլէրաա
իլիւ թահիլ իթթիլաաա սօնրա՝
Քիէվ տարիւլֆիւնտէն կիտէ-
րէք «Տօքթօր Անուրէա» Եանի
ալօղաթ տիւրմաաը ալմըշ տըր:
Պիւր միւստէթ Ֆիլիպէտէ գաաը
վէ միւստաի ումուսի օլունը տըր:

— Եէնի տախիլիյէ նաղըրը Մ.
Թաքէվ իլք էմիւրնամէսիլին թէ-
լէկրաֆէ հէր թարաֆա կէօնտէ:
րուպ, գաբըլըղլը չըգաթալա
միւթէճաաըր օլանլարը աէրտէսթ
լէ թահթը մուհաքէմէյէ ալըն
մալարընը էմր իթմիշ տիւր:

— Սպարանիտէն գապուլ օլը
նան եէնի մէքթէպ նիլաճանա-
մէսի խուսուսի մէքթէպլէր իշիւն
վէ պալաաաա, Էրմէնի Եահուտի
վէ իսլամ մէքթէպլէրի իշիւն
կէնիշ մէլաւնիլէթլէր վէրմէքտէ
օլարազ, ճէմաաթլարը րէնճիտէ
տէն գուրթարիյօր պունտան
պէօյլէ հօճալարըն պուկար թա-
պաաը օլմալարը շարթ տէկիլ
տիւր մէքթէպ բրօկրալարը սէր-
պէսթ օլաճազ, պուկար բրօկրա-
մընա թաթպիլգէ մէճպուրիլէթ
Եօգ տըր:

— Շէհրիմիլ տախիլինտէ էօ-
կի վաղըթլարտան գալմըշ օլան
թապիյէ հիւքիւմէթ Եըգտըր
մազտա օլմաղլէ, պու կիւն պէ-
լէտիլէ թուլունալաճըլա ր շալը-
շըր իքէն թապիլիյէնին պիւր զը-
մը Եըգըլուպ 4 քիշի ալթաա
գալտըլար: Տէրհալ իքիսի Եաբէ-
լի հալտէ չըգաթըլար, տիկէր ի
քիսի իշիւն շալըշըլիյօր:

ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻԷ

Ինկիլթէրա Բարլըմանը քիւ-
շաա օլունտա, Գըրալ Էտուարտ
նուլթընտա շարգ մէսէլէլէրին.
տէն տօլալը պազը միւքալէմէ-
լէրտէ պուլընմը իտէտէ, պու
պապտէ թէլէկրաֆիւմէ քէք
մուլթաաար օլունընտան՝ պէր-
րահ պիւր թաֆիւլաթ ալաաաաը:

— Կէշէն հաֆթա Աֆրիգանըն
Սօմալին գըթաաընտա թէքար
Հապէշէր իթալիա աաքէրլէրի
իւզէրինէ պիւր ֆիթուհաթ կէօ-
թիւրմիւշէր իտի Եանի Հապէշ-
լէր Լիւզ շէհրինի իհաթէ իտէ.
րէք, իթալիալը մուհաֆըլարը
իլէ շէտիտ պիւր ճէնկտէն սօնրա
անլէրի գըրմըշլար րաը, իթա-
լիա տէվլէթի Մինէլիքտէն իյ
զահաթ վէ թազմիւնաթ թալէպ
իթտի: Մինէլիք ալվ տիւլմէք-
լէ թարզիյէ վէ թազմիւնաթ
վէրմէկէ հաղըր օլունընը պէլան
էլլէտի:

ԹԻՐԻՃՆԱՐԻՅԷ

ՊՈՒՂՏԱՅ			
Վալիւն	100	քիւլ.	19/21.19
Արապա	57-62	լիպ.	12-50/16
Ի ԱՐՄԱ			
Վալիւն	100	քիւլ.	15. -16.
Արապա	45-52	լիպ.	8. 20-9. 20
ԵՆՈՒԱՅ արապա	38-36	լիպ.	5.60- 6.
» 100 քիւլ.			
20ԱՄԱՄ արապա	53-57	լիպ.	9- 10.
ՖԱՍՈՒԼԻԱ 100 քիւլ.			18. -18.50
ՏԱՐԸ արապա			8. -8. 30
ԳՈՒՂՏ արապա	55-60	լիպ.	18.-19
ՄԻՍԻՐ			9 20/10
Կիւնտէ վալիւն	4-5	վէ	30-40
արապա կէլմէքտէ, վալիւն մուսմէ-			
լէք նաթօլէն 20 ֆր. արապա մու-			
սմէլէսի քէզա նաթօլէն 20.			
ՊԱԳԱԼԻՅԷ			
Վարնա լիպաաարտա պազպալիլէ			
մալլէրին պու կիւնքի ֆիլաթը, օլմուն			
ֆրանք իլէ:			
ԴԱՇՎԷ			
2.05- 2.20			
Շէֆէր նէմգէ			
88			
Շէֆէր քէմմէլ սանտըզ			
45.			
Բիւրնէճ ճէնօվա շուվալը			
45.50			
» Ֆիլիպէ »			
44.50			
» Ինկիլիլ »			
36			
Բիգօն »			
49.			
ԿԱՉ Սանտըզ			
10.60			
Չէֆէր Եաղը քիւլ			
1.25- 1.35			
ԳՈՒՂՏ Իւլիւմ			
80.75			
Եալմուրթա 100 աալթի			
7.			

ՄԻՍԻՆԻ ԳՈՐԿԵԼԻ

ԹԻՐԱՊԱՐՏ Ա. հատոր (163 էջ) 1 ֆր.
Բ. » [433 էջ] 2 ֆր.
ՆՈՐ ԵՐԿԱՐԱՆ Կաթ ՄՐՄՈՒՆԸ
20ԱՊԱՊԱ Երկրորդ անգամ տպագ-
րուած և հոխացած. Գին 1 ֆր.
ՆԵՏԱՍ Կրպապիւրացի Պուլկար-
նէրա Նիտո ու կայը ու թուրքերէ
կրած տաապաանքը անոնց ազատու-
թէնէն սաալ. Գին 50 սանգիւմ
ՀԱՅԻՆԻԲԻ Զ ՈՒՅԻ Պապիւր
մը Տաճկահայտաանի իրաւան կեան-
քէն: Զ՝ Գլխալ Գին 1 ֆր.
Այս գրքը սաաաաա հաաար զիւն
ՎԱՌՆԱ «Ի րաւ ու լի» ի խմբագ-
րութէն:

ՏՊԱՐԱՆ «ԻՐԱՒՈՒՆԵՐ» — ՎԱՌՆԱ

Издатель: Д-ръ М. Торосьянъ